

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

1986

MUŞ İLİ BULANIK İLÇESİNDE 2 KİŞİNİN ÖLDÜRÜLMESİ 7 KİŞİNİN YARALANMASI OLAYINI ARAŞTIRMA İNCELEME RAPORU

16 Aralık 2009

OLAY

15 Aralık 2009 Salı günü SAAT 11.00 civarlarında Muş ili Bulanık ilçesinde DTP'nin kapatılmasını protesto etmek amacıyla yaklaşık 1.000 kişinin basın açıklaması yapmak amacıyla parti binasından çarşı meydanına gitmek isteyen DTP'li topluluğa çarşıda bulunan bir işyerinden uzun namlulu silah ve tabanca ile ateş edilmesi sonucu 2 kişinin ölmesi, 7 kişinin yaralanması olayı.

HEYET

Muş ili Bulanık ilçesinde DTP'nin kapatılmasını protesto amacıyla basın açıklaması yapmak amacıyla DTP'li topluluğa çarşı merkezinde bulunan bir işyerinden uzun namlulu silah ve tabanca ile ateş edilmesi sonucu 2 kişinin ölmesi, 7 kişinin yaralanması olayının duyulması üzerine İnsan Hakları Derneği Genel merkezi adına bir insan hakları heyeti oluşturmaya ve olay yerine gitmeye karar verdi. 15 Aralık Salı günü İnsan hakları Derneği Genel merkezinden Muş Valiliğine, Bulanık Kaymakamlığına, Bulanık Cumhuriyet başsavcılığına, faks çekerek görüşmelerde bulunmak amacıyla randevu talep etmiştir.

- 1- Av. Muharen ERBEY- İHD Genel Başkan Yardımcısı ve Diyarbakır Şube Başkanı
- 2- Ali Akıncı- İHD MYK Üyesi ve Doğu-Güneydoğu Anadolu Bölge Temsilcisi,
- 3- Av. Cihan GÜÇLÜK- İHD MYK Üyesi

YAPILAN ÇALIŞMALAR

1- BULANIK İLÇESİNİ ZİYARET İLÇEDEK-İ DURUM

16 Aralık 2009 Çarşamba günü sabah saat 06.30'da Muş ili Bulanık ilçesine gitmek amacıyla insan hakları heyeti yola çıkmıştır. Bulanık yolu boyunca polis ve güvenlik güçlerinin Bulanık ilçesine sevkinin yapıldığı gözlemlenmiştir. İnsan Hakları heyeti Bulanık ilçesine saat 11.15'de varmıştır. İlçede havanın soğuk ve karlı olduğu, kepenklerin tamamen kapalı olduğu köşe başlarında çok sayıda güvenlik güçlerinin ve polis panzerlerinin beklediği, kaymakamlık, emniyet müdürlüğü ve bazı kamu kurumlarının ablukaya alındığı, olayın gerçekleştiği sokakların ve caddelerin ulaşımına kapatıldığı, insanların sokaklarda gezindiği, herkesin yüzünün asık olduğu, gerilimin ve tansiyonun yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

2- MEZARLIK DÖNÜŞÜ GELİŞEN OLAYLAR

15 Aralık 2009 Salı günü öldürülen Yoncalı Köyü muhtarı Kemal Ağca aynı gece defnedilmiştir. 19 yaşındaki Necmi Oral isimli genç ise 16 Aralık 2009 Çarşamba günü sabah 11.00'de defnedilmiştir. Taziye yerine yaptığımız ziyaret sırasında aile ve yakınlarının mezarlıktan döndüğü, Nemci ORAL'ı öldüren Turan BİLEN'in evinin önünden geçerken birkaç gencin sinirlenip küfür edip failin evine doğru taş atması sonucu güvenlik güçleri mezardan dönen kalabalık üzerine rast gele gaz bombası atmıştır. Atılan gaz bombaları hem mezarlıktan dönenleri hem de o civarda evleri bulunan insanları rahatsız ettiği ve gazdan iki bine yakın insanın etkilendikleri görülmüştür. İnsan Hakları Heyeti de olay yerinde bulunduğundan dolayı gazdan çok fazla etkilenmiştir. Atılan gazın gözde ve solunum borusunda yanma ve kısa süreli 5-6 dakika aşırı rahatsızlık verdiği görülmüştür. Bu sırada

Muş milletvekilleri Sırrı SAKIK ve Nuri YAMAN'nın Bulanık Belediye başkanının araya girerek gençleri zorla evin civarından uzaklaştırdıkları gözlemlenmiştir.

3- TAZİYE DİLEKLERİ

Silahla öldürülen Necmi ORAL'ın evinin önüne gelinmiş, orada bulunanlar ile birlikte dinsel vecibeler yerine getirilmiş, aileye başsağlığı dilekleri iletilmiştir. İnsan Hakları Heyeti'ni aileye ve orada bulunanlara tanıtarak olayı araştırmak amacıyla geldiğimiz anlatılmış ve taziyeye gelen ve olayı bizzat gören çok sayıda insan ile ayakta konuşmak suretiyle olayın nasıl geliştiği yönünde ön bilgiler alınmıştır.

4- YAPILAN GÖRÜŞMELER

1- Sırrı SAKIK- Muş Bağımsız Milletvekili

Olaydan hemen sonra Diyarbakır'dan acilen Bulanık'a geldik. Fütursuzca halka yapılan saldırı seyredilmiştir. Bu olayı kabullenmek mümkün değildir. Bulanık'ta gelişen olayın Turan Bilen adlı şahsın DTP'yi kapatmayı protesto etmek isteyenlerin üzerine ateş açması sonucu olayların başladığı ve büyüdüğünü, bu şahsın devletin bazı mekanizmaları tarafından uzun süre korunduğu, olayın basit bir esnaf tepkisi olarak ele alınamayacağını aktarmıştır.

2- Nuri YAMAN- Muş Bağımsız Milletvekili

Olaydan sonra hemen Bulanık'a geldik. Bu olay basit bir olay değildir. Çok sayıda kişi ile görüştük. Anlatımlara göre ilk ölüm saat 11.00-12.00 arasında gelişmiştir. Bu adam uzun süre elinde silah ile işyerinde beklemiştir. Fakat bu sürede güvenlik güçleri gidip onun silahını almıyor veya uyarmıyorlar.

3-Ziya AKKAYA- Bulanık Belediye Başkanı

Salı günü yaşanan olaydan son derece üzüntülüüz. İlçemizde birileri tarafından bir oyun oynanıyor. DTP'nin kapatılması amacıyla bir basın açıklaması yapılacaktı. Muş'taydım. Geri döndüm. Olayda provakasyon var. Jitem ile ilişkisi vardı. İki kardeşimizi kaybettik. Acımız büyük. İnşallah böyle bir acı daha yaşamayız. Ben olayı görmedim. Olay yaylım ateşiydi diyenler çok fazla.

4- Rahmi ÇELİK- Eski DTP Bulanık İlçe Başkanı

Bizler DTP'nin kapatılmasını protesto etmek amacıyla eski parti binamızdan çıkıp çarşı merkezine gidiyorduk. Saat 10.30 civarındaydı. Gideceğimiz yer tahminen 500 m ötedeydi. Çok sayıda güvenlik güçleri sokaklarda bulunuyordu. Tüm esnaf da kepenkleri kapatmıştı. Fakat Turan BİLEN adındaki JİTEM olarak bilinen şahıs dükkanını kapatmamış kendisiyle beraber iki kişi daha dükkanda bulunuyorlardı. Bu adam silahlı olarak her yerde dolaşır, kimse ona bir şey sormaz, soramaz. Bu adam çok karanlıktır. Onun dışında çok sayıda ateş edildi. Necmi'yi vuran polis mi yoksa Turan adındaki şahıs mı bilmiyorum. Balistik inceleme yapılırsa ortaya çıkar. Dükkanda üç kişi vardı. Turan dışındakiler kar maskesi takmıştı. Turan adındaki kişi kurşungeçirmez çelik yelek giymişti. Turan'ın dükkanın karşısından gaz bombası ve kurşun atıldı.

5- Remzi DEMİRAĞ

DTP'nin kapatılmasını protesto etmek amacıyla 10.30-11.00 arasında Alpaslan caddesinin başında minibüs duraklarının bulunduğu yerde basın açıklaması yapacaktık. Parti binasından 500 m geldik. Kalabalıktan dağılmayınca olsa önce gaz bombası atıldı, sonra gençlerden taş atıldı. Nemci 11.30'da vuruldu. Necmi'yi manifaturacı olan ama aynı zamanda silahlı gezen, bazen panzerlere binen, JİTEM ile işbirliği olan Turan BİLEN ve yanındaki iki kişi vurdu. Dükkanları iki katlıydı. İkinci katından kitleye doğru ateş açılıyordu. Önceleri bir kişi daha sonra da üç kişi birden ateş ediyordu. Turan adlı şahıs ceketinin altında kurşun geçirmez çelik yelek giymişti. Ceketini kabarıktı ve uzaktan anlaşılıyordu. Turan dışındaki iki kişi siyah kar maskesi takmıştı. Ben 20 metre uzaktan olayları izliyordum. Ben Necmi'nin Ziraat Bankası köşesinde düştüğünü gördüm. Manifatura dükkanının köşesindeydi. Arada 50 metre vardı. Yanına gittim. Hala ölmemişti. Sağdı. Bana Turanın dükkanını göstererek "**bana 2nci kattan ateş ettiler**" dedi. Ben de onu ellerimle aldım. Diğer arkadaşlarım yardıma geldiler. Başının arkasında yaralanmıştı. Ellerde bir süre taşıdık sonra da taksiye bindirdik. Hastaneye götürdük.

Sabah 7 civarında Turan adında şahıs dükkanına açtığını gördüm. 2 kişiydiler. Yanlarında yangın söndürme tüpü ve bez çuvallar vardı. Bez çuvallarda ağır bir şeyler vardı. Orta boyundaydı. Sanki silah veya mermi gibi şeyler vardı. Sabah iki kişiydiler. Olaylar sırasında ise üç kişiydiler. Bu adam daha önce çok kez asker panzerlerine binip Malazgirt ilçesine doğru gittiğini gördük. Bu adam daha önce de bizleri çok kez tehdit etti. Beni 1995'te DEHAP yönetici olduğumda tehdit etmişti. Bildiğim kadarıyla çok sayıda partili arkadaşı tehdit etmişti. Herkes onu bilir. JİTEM ile işbirliği içindedir. Okulların giyim, manifatura vb.. ihaleleri hep ona verilirdi. Devletin koruduğu ve kolladığı top sakallı, gözlüklü 45 yaşlarında birisidir.

6- Bircan DEMİR -DTP eski PM Üyesi

DTP'nin kapatılmasını protesto etmek amacıyla olarak Alpaslan caddesinde basın açıklamasını yapacaktık. Yaklaşık bin kişi civarındaydık. Gideceğimiz yer 500 m kadar ötedeydi. Kepenlerin tamamı kapalıydı. Taş atılmış olabilir ben görmedim. Gaz bombası atıldı. Saat yaklaşık 11.15 civarındaydı. Bir süre sonra 11.30 civarındaydı birisinin yaralandığı yere düştüğü söylendi. Ben parti adına bu olaydan sonra gidip Bulanık kaymakamı ile görüştim. Turan'ın dükkanından ateş ediliyor dedim. Ortam gergin dedim. Güvenlik güçleri çekilsin sokaklardan biz de arkadaşlarımızı geri çekelim, olaylar büyümesin dedik. Kaymakam da kabul etti. Polisler geri çekildi. Fakat manifatura dükkanında bulunan şahıslardan silahları alınmadı. Onlar hala orda duruyorlardı. Onlar götürülmediler. Bir süre sonra insanlar çekilirken tekrar nasıl olduysa olaylar başladı ve dükkandan ikinci kez ateş açıldı. İkinci ateş ise saat 13.00 civarında açıldı. Dükkandan kitleye doğru ateş açıldı. Daha önce dışarı çıkıp ateş ediyordu. Öğleden sonra ise bu şahıs sadece elini ve silahı çıkarıp kitleye doğru bakmadan rast gele insanları tarıyordu. Bu arada diğer insanlar düştüler.

7- Mehmet Temel (Bulanık Bilican Gazetesi Yazı İşleri Müdürü)

Olay günü Demokratik Toplum Partisinin kapatılmasını kınayan bir basın açıklaması yapılacaktı. Kitle kapatılan DTP ilçe teşkilatı önünde toplandı. Alparslan Paşa caddesinden yürüyüşe başlayıp İshakoğlu caddesine doğru yürümeye başladılar. Henüz birkaç genç İshakoğlu caddesinin girişine varmıştı ki polis gaz bombaları atarak kitleye müdahale etti. Kitle henüz bankalara ulaşmadan ara sokaklara dağılmak zorunda kaldı. Ara sokaklardan

gençlerin slogan sesleri geliyordu. İsaakoğlu caddesinde bulunan Mardin Manifatura isimli işyeri sabah saatlerinde açıldı. Ancak daha sonra kepenginin indirildiğini gördüm ben. Mardin Manifaturanın tam karşısında bir grup polis tam teçhizatlı olarak bulunuyordu. İlk gaz bombalarının atılmasının üzerinden henüz 20 dakika geçmişti ki bu işyerinden ateş açıldı. İşyerinin 20-25 metre uzağında bulunan Necmi yere düştü. Ben Necmi'nin yere düştüğü anı gördüm. Necmi düştükten hemen sonra bulunduğu yere gaz bombası atıldı. Sis biraz dağılınca birkaç kişi ile birlikte Necmi'yi bir alt sokağa taşıdık. Daha sonra araçla Devlet Hastanesine götürüldü. Devlet Hastanesinde kendisine yarım saat boyunca müdahale edildi ve Muş'a sevk edildi. Ben de çarşı merkezine geri döndüm. Polisler Belediye Binasının 50-60 metre ilerisinde bekliyorlardı.

Kitle Mardin Manifaturadan silahla ateş açıldığını gördükleri için toplanıp buraya doğru ilerlemeye başladı. Zira, Necmi'ye ateş edilinceye kadar da herkes Turan Bilen'in de işyerini kapattığını sanıyordu. Sabah saatlerinde açıldı ama yürüyüş esnasında kepenkleri inikti. Kitle buraya doğru yönelince Turan Bilen işyerinin önüne çıkarak ateş etmeye başladı. O ateş edince kitle geri kaçıp dağıldığından şahıs tekrar işyerine dönüp işyerinin otomatik olarak kapanıp açılabilen kepengini indiriyordu. Kitle tekrar bir araya geldiğinde tekrar çıkıp ateş ediyordu. Bu ateşler esnasında yaralanan olduysa ben bunları görmedim ancak şahsın kitleyi son tarayışını gördüm. Kendisi dışarı çıkmadan silahın namlusunu dışarı doğru uzatarak etrafı rastgele taradı. Kurşunlar benim çevreme de geldi. Şans eseri yara almadım. Silah sesi durduğunda ben arkamı döndüm ve Muhtar Kemal'in yerde olduğunu onun arkasında da üç kişinin bu ateşle yaralanıp yere düştüklerini gördüm. Hatta bir tanesi bacağından yaralanmıştı. Bu ateşten sonra kitle zaten dağılmıştı.

Olay yeri ve civarına sis bombası atıldı. Göz gözü görmüyordu. Polisler panzerle Mardin Manifaturanın önüne gelerek bu şahsı aldılar. Tabi dumandan kimse bir şey görmüyordu. Panzer işyerinin önüne gelip onu hızla götürdüler. Muhtar Kemal saat 1 civarında vuruldu. Olaylar bu şekilde sürerken çarşı merkezinde bulunan polis hiçbir şekilde bu şahsa veya işyerine müdahale etmedi. Tahminimce 2 saate yakın olan bir zaman diliminde bu adam ara ara ateş ediyordu. Ama polisler ona müdahale etmediler. Tüm bu olayları ben bir gazeteci refleksi ile izledim. Vurgulamak istediğim bir husus da olaylarla ilgili tüm bilgiler tarafımdan ulusal basına ve medyaya ulaştırılmıştır.

Görüntüler de tarafımdan çekilmiştir. Ancak ben daha sonra haberleri izlediğimde verdiğim bilgilerin tamamen çarpıtıldığını gördüm. Örneğin olay günü Mardin Manifaturaya molotof kokteyli atıldığı hatta Turan Bilen'in arabasının yakıldığı ve daha sonra onun da ateş ettiği basın ve medya tarafından anlatıldı. Bu kesinlikte doğru değildir. Şahsın aracı ne yakıldı ne de tahrip edildi. Şahsın işyerine hiçbir saldırı olmadan oradan ateş açıldı ve Necmi vuruldu. Polisler Turan Bilen'i götürdükten sonra kitle iyice kontrolden çıktı. Şahsa ait dükkan ile bankların yanması olayı şahıs polis tarafından götürüldükten sonra oldu.

8- Fatih Aksoy -Bulanık İlçe Kaymakamı

Ben ilçede yaklaşık 2,5 yıldır görev yapmaktayım. Bugüne kadar ilçede defalarca kez basın açıklaması yapılmıştır. Bir iki defa da kepenk kapatma eylemi oldu. Hiçbirine müdahale etmedik. Dolayısıyla ilçemiz bu tür olayların yaşandığı bir yer değildir. Olay günü 700-800 kişi basın açıklaması yapmak üzere toplandı. Buna karşılık ben tedbirlerimi ilçede görevli 70 polis ile aldım. Kitle yürüyüşe geçerek basın açıklaması yapılacak alana doğru yürüyüşe geçti. Buraya vardığında 200 kişilik bir grup arada basın açıklaması yapmaksızın ve beklemeksizin

çarşıya gelerek işyerlerine ve bankalara saldırmaya başladı. Mardin Manifatura isimli işyerinin sahibi Turan Bilen daha önce olan kepenk kapatma eylemlerinde işyerini açık tutmuştu. Ona ait işyeri olay günü de açıldı. Hatta Emniyet Amiri olay günü sabahı Turan'la görüştü. İşyerini kapatmasının daha iyi olacağını söyledi. Ancak Turan inat etti. İşyerini kapatmadı. 200 kişilik kitle çarşıya vardıktan sonra ilçemizden 4-5 kişi benimle görüştü. Benden güvenlik güçlerini geri çekmemi istediler. Güvenlik güçleri geri çekilirse onların da kitleyi dağıtabileceğini beyan ettiler. Ben polisleri biraz daha geriye çektim. Ancak bu 200 kişilik grup işyerlerine saldırmaya başladılar. Ateş etme olayı bundan sonra oldu. İlçede Mobese kameralarımız var ancak birçoğu arızalı, olay bölgesindeki bir tanesi çalışıyor ancak sanırım görüntüleri çok kötü. Turan Bilen'in işyerinde bir adet Kalaşnikof silah ve bir adet tabanca ele geçirildi. Olayla ilgili araştırmamız sürüyor ancak şu anda ilçede olaylar ve gerginlik devam ettiğinden önceliğimiz kolluğun önleme faaliyetleridir. Bu olayla ilgili biz şimdiye kadar güvenlik güçlerinin ihmali olduğuna dair bir duyum almadık. Emniyet güçleri olaylar esnasında kesinlikle havaya dahi ateş açmamıştır. Necmi'nin vurulması olayı 112 Acil Servis kayıtlarına 11.26'da düşmüştür. Olay esnasında toplam 6 el ateş edildiğini biliyoruz. Bunlar da uzun namlulu silah atışıdır. Tabancanın olay esnasında kullanıldığına dair bir bilginiz yok, araştırmalarımız sürüyor. Turan Bilen'e ait Mardin Manifatura isimli işyerinde her zaman 3 kişi çalışır. Bunlardan bir tanesi orada çalışan bayandır. Diğer ikisi kardeştir. İşyerinde olay esnasında kar maskeli şahıslar bulunduğu dair bizim bir bilginiz yok. Olaylarda Emniyet Güçlerinin ihmali yoktur. Olaylar toplanan kitlenin sınırsız, başsız olmasından kaynaklanmıştır. Olaylar esnasında muhatap alacağımız ve sözünü geçirebilecek kimse de yoktur. Benimle görüşmeye gelen 4-5 kişi iyiniyetli olarak olayları engellemeye çalıştılar ancak söz geçiremediler.

9- Çağlar Dilek –Bulanık Cumhuriyet Savcısı

Soruşturmanın gizli olması nedeniyle ayrıntılı bilgi vermem mümkün değil. Soruşturma halen devam ediyor. Turan Bilen ve Metin Bilen isimli iki kişi olay nedeniyle göz altında. Olay yeri incelemesi yapıldı. Deliller halen toplanmakta. Emniyette alınan ifadeler var ancak Savcılıkta henüz bir ifade alınmadı. Çarşıda bir çok işyeri taşlandı, Turan Bilen'e ait işyeri ve bankalar yakıldı. İşyerinden yakma olayından önce mi yoksa sonra mı ateş edildiğine dair araştırmamız sürüyor. MOBESE kameraları arızalı, çalışan da net görüntü vermiyor. O nedenle mobil kamera kayıtları, polis kamerası kayıtları inceleniyor. Turan Bilen'in işyerinde bir adet Kalaşnikof bir adet de tabanca ele geçirildi. Ruhsatları var mı yok mu araştırıyoruz. Balistik incelemeleri de yapılıyordu.

GEÇİCİ KÖY KORUCULARI VE GÖNÜLLÜ KÖY KORUCULARINA AIT YASAL MEVZUAT

Muş ili Bulanık ilçesinde meydana gelen olayda Turan BİLEN adındaki şahıs elinde bulundurduğu kalaşnikof silah GÖNÜLLÜ KÖY KORUCUSU sıfatıyla 1996 yılında kaymakamlıktan veya valilikten alınmış olup bu güne kadar da silahı elinde bulundurmıştır.

Köy Koruculuğu sistemi 442 Sayılı Köy Kanunu ile 18 Mart 1924 yılında 68 sayılı resmi gazetede yayımlanmış ve köy kanunu yürürlüğe girmiştir. 442 sayılı kanunun 74 maddesi gönüllü koruculuğu düzenlemiştir.

Madde 74 - Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi mahsul zamanlarında çapulcular ve eşkiya türemiş ise yağmadan köy halkını korumak için köylünün eli silah tutanlarından lüzumu kadarını gönüllü korucu ayırarak bunların isimlerini bir kağıda yazıp kaymakama götürür. Kaymakamın müsaadesi olursa bu **gönüllü korucular** asıl korucularla beraber yağmacılara ve eşkiyaya karşı köy ve köylüyü korurlar.

Söz konusu yasa 442 sayılı 1985 yılında 3175 sayılı yasa ile değiştirilmiş, yasa 1990'da 2007'de değişikliğe uğramıştır. Bu süre içinde lağvedilmesi gereken GKK sistemi daha güçlendirilmiştir.

(Ek fıkra: 26/03/1985 - 3175/1 md.; Değişik fıkra: 07/02/1990 - 3612/2 md.) (Değişik fıkra : 02/06/2007 - 5673 S.K/1.mad) Bakanlar Kurulunca tespit edilecek illerde; olağanüstü hal ilanını gerektiren sebeplere ve şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin köyde veya çevrede ortaya çıkması veya her ne sebeple olursa olsun köylünün canına ve malına tecavüz hareketlerinin artması hallerinde, valinin teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile yeteri kadar geçici köy korucusu görevlendirilmesi kararlaştırılabilir. Bu şekilde görevlendirilecek geçici köy korucusu sayısı 40.000 kişiyi geçemez. Bakanlar Kurulu bu sayıyı yüzde elliye kadar artırmaya yetkilidir. Görevlendirmeyi gerektiren hallerin ortadan kalkması durumunda veya idarî zaruret hallerinde görevlendirmeye ilişkin aynı usûl uygulanmak suretiyle geçici köy korucusu olarak yapılan görevlendirmelere son verilebilir.

3175 sayılı kanununun 76 ve 77 maddesi Geçici Köy korucularının silahların nasıl kullanılacağını açıkça belirtmiştir. 3175 sayılı yasada Gönüllü Köy Korucularının nasıl silah kullanılacağı

Madde 76 - Korucular kendilerine verilen resmi silah ve cepaneleri ancak kendileri kullanırlar. Başkalarına emanet veremezler.

Madde 77 - Korucular aşağıdaki hallerde silah kullanabilirler:

- 1 - Vazifesini yaparken kendisine saldıran ve hayatını tehlikeye koyan kimselere karşı hayatını korumak için mecburi olursa;
- 2 - Vazifesini yaparken ahaliden bir kimsenin can veya ırz tehlikesi altında kaldığını görür ve onu kurtarmak için başka bir çare bulamaz da bunalırsa;
- 3 - Cürmü meşhutta (yani yapılırken veyahut yapıldıktan sonra henüz izi meydanda iken) bir cinayetin failini yahut maznun bir şahsı yakalamak istediği halde o kimse silahla karşı korsa;
- 4 - Tutulan bir canı kaçır ve "dur" emrini dinlemez ve onu tekrar yakalamak için silah kullanmaktan başka çare bulunmazsa;
- 5 - Eşkiya takibi sırasında yatak olan yerlerden süpheli bir adam çıkar ve korucunun "dur" emrine itaat etmeyip kaçarsa.

Yukarda sayılan ahvalden maada korucu silahını kullandığından dolayı ceza görür. Korucu silah kullanmağa mecbur olduğu zaman bile mümkün mertebe öldürmeksizin yaralıyarak tutmağa dikkat eder.

Turan BİLEn adlı şahıs aynı zamanda manifaturacı olarak dükkan çalıştırmaktadır. Oysa yasa açıktır. 81 madde korucuların dükkan işletemeyeceklerini ifade etmektedir. Turan BİLEN GÖKK ise bu işleri nasıl yapıyor, neden kontrol edilmiyor.

Madde 81 - Koruculara yasak olan işler şunlardır:

1 - Koruculuktan başka iş yapmak: mesela **dükkan, kahvehane, han açıp işletmek veya bunlara ortaklık etmek;**

2 - Köylüden herhangi birinin veya kendi hizmetinde bulunmak için izinsiz vazifesini terketmek;

3 - Koruduğu bağ ve bahçe ve ekinlerden fuzili faydalanmak;

4 - Kendi hayvanlarını otlatmak ve köye çobanlık etmek;

5 - Levha, elbise ve silah ve cüzdanını üzerinde taşımamak veya değiştirmek.

TESPİTLER

- Muş İli Bulanık ilçesinde uzun zamandır DTP'liler tarafından değişik tarihlerde basın açıklamaları yapıldığı, şimdiye kadar hiçbir ciddi sorun çıkmadığı tespit edilmiştir.
- Bulanık'ta bulunan Kamu Kurumları ile DTP'li Belediye Başkanı DTP parti teşkilatı arasında bir uyum ve iletişimin olduğu tespiti yapılmıştır.
- DTP kapatılmasına dair basın açıklamasının yapılacağı 15 Aralık sabahı Turan BİLEN kardeşi Metin BİLEN'in sabah saat 07.00'de elinde silahlar ile gelerek olayların çıkmasına hazırlık yaptığı tespiti yapılmıştır.
- Sabah dükkanını açarak kepenk kapatma eylemini ilçede tek başına karşı koyan Turan BİLEN sabah güvenlik güçleri tarafından uyarıldığı tespiti yapılmıştır.
- TuranBİLEN'in Gönüllü Köy Korucusu olduğu silahı ile iki kişinin yaşamına son verdiği, yaşam hakkı ihlali ile 7 kişinin yaralanmasına neden olduğu tespti yapılmıştır.
- En az bir saat süren ateş etme olayına rağmen güvenlik güçlerinin Turan Bilen'i yakalama ve etkisiz hale getirme yönünde bir müdahalede bulunmadıkları görülmüştür.
- Yaşanan bu olayın, yakın zamanda İzmir, İstanbul-Beyoğlu, Çanakkale-Bayramiç ve Türkiye'nin muhtelif yerlerinde karanlık güçlerin provakasyon içinde oldukları olayların devamı niteliğinde olduğu gözlemlenmiştir.

TALEPLER

- Kepenk kapatma eylemi ve basın açıklaması öncesi sabah saat 07.00'de elinde cephanelik ile dükkanına gelen Turan BİLEN güvenlik güçleri tarafından neden sadece ikna edilmeye çalışıldı, olası bir olayın çıkma ihtimali neden öngörülmedi?
- Basın açıklaması öncesi yürüyüş sırasında Turan BİLEN dışarı çıkıp elindeki silah ile durdumu, bu husus mobesa kameralarında tespiti yapılabilir.
- Yürüyüş sırasında kalabalık üzerine silahını ateşledikten sonra basın açıklamasını yapmak isteyen 3-4 kişi olay yerinden kaymakamlığa gidip görüşmeler yapılmasına

rağmen Turan BİLEN'den neden silahları alınmadı, dükkandan ateş açıldığını herkes görmesine rağmen, güvenlik güçleri neden görmedi ve engellemedi.

- Turan Bilen'in ateş etme esnasında çelik yelekli olduğu ve yanında bulunan iki kişinin kar maskeli olduğu doğru mudur? Yanında bulunan şahıslar kimlerdir?
- Sokakta bulunan MOBESE kameraları ve Ziraat ve Halk bankalarına ait güvenlik kameralarında görüntüler muhafaza altına alındı mı, soruşturma kapsamında dosyaya konuldu mu?
- Olayları görüp Turan BİLEN'e müdahale etmeyen güvenlik güçleri hakkında ihmalleri olabileceği iddiasıyla soruşturma açılacak mı?
- Muhtarın ölümü açılan ateş sonrası öğle civarında oluyor. O saatlere kadar Turan BİLEN adlı şahsın dükkanın önünde güvenlik güçleri bulunuyor muydu? Olayları onlar gördü mü? Gördüyse neden silahları alınmadı, ikinci ölüm olayından sonra saat kaçta silahlar alındı.?
- Turan Bilen'in Gönüllü Köy Koruculuğu silah ruhsatının 1996 yılında alındığı ileri sürülüyor. Bunlar doğru mu? Bu arada bu ruhsat yenilendi mi?
- İçişleri Bakanlığına bağlı Geçici ve gönüllü köy kurucularının sayısı kaçtır?
- Gönüllü Köy Korucuların sıfatı, görevi, yetkisi nedir?
- 1985 yılından bu güne kadar Gönüllü ve Geçici Köy korucuları kaç suçta bulaştı? Kaçı için soruşturma ve dava açıldı? Kaçı açığa alındı?
- Gönüllü ve Geçici Köy korucularının kişi başı maliyeti devlete nedir? Bu güne kadar totalde devlete maliyetleri ne kadardır?
- Sadece katliamlar döneminde gündeme gelen GEÇİCİ KÖY KORUCULUĞU ve GÖNÜLLÜ KÖY KORUCULUĞU'nun yarattığı tahribatlar görülmeyip hala sürdürülmesinin izahı nedir?

Av. Muharrem ERBEY - İHD Genel Başkan Yardımcısı, Diyarbakır Şube Başkanı

Ali AKINCI – İHD Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge Temsilcisi

Av. Cihan GÜÇLÜK – İHD MYK Üyesi